

خورشید
یکی از اصلی ترین
مشغولیت های ذهنی
آنتونیو فراسکونی
است

حکای

آنتونیو فراسکونی

• زهرا همتی

از حوالی ۱۹۴۵ تا کنون آثار حکای آنتونیو فراسکونی از نظر کیفیت و کمیت به طور محسوسی غنی شده اند: وی به موضوعات جدیدی پرداخته است، از تکنیک های جدیدی استفاده کرده است و کاربردهای جدیدی را کشف کرده است. با بررسی تاریخ کار چوب مدرن، از زمان «گوگن» نابی ها (Les Nabis) و اکسپرسیونیست ها تا کنون در می یابیم که بسیاری هنرمندانی که به تکنیک حکای بر روی چوب پرداخته اند و غالباً بدون آنکه تلاشی برای تنوع بخشیدن به موضوعات کارهای خود داشته باشند در پی یافتن شیوه بیانی کاملاً شخصی بوده اند. بدین ترتیب هنرمند سعی می کند با پرداختن به تعداد نسبتاً محدودی از سوژه ها، تمامی امکانات مربوط به یک تکنیک فی نفسه بدوی ولی با ظرافت و لطافت

بسیار را محقق گرداند. از این روست که در این هنر موضوعات، بیشتر بهانه‌ای برای کشف کردن فرم می‌باشند. اگر این روند اغلب بدون آنکه کسی متوجه شود، رعایت نشده است، به این دلیل می‌باشد که این گراورکاران عموماً نقاشانی بوده‌اند که می‌توانستند با یک قلم‌مو به موضوعاتی پردازند که به نظر آنها ویژه بیان گرافیکی نبوده است.

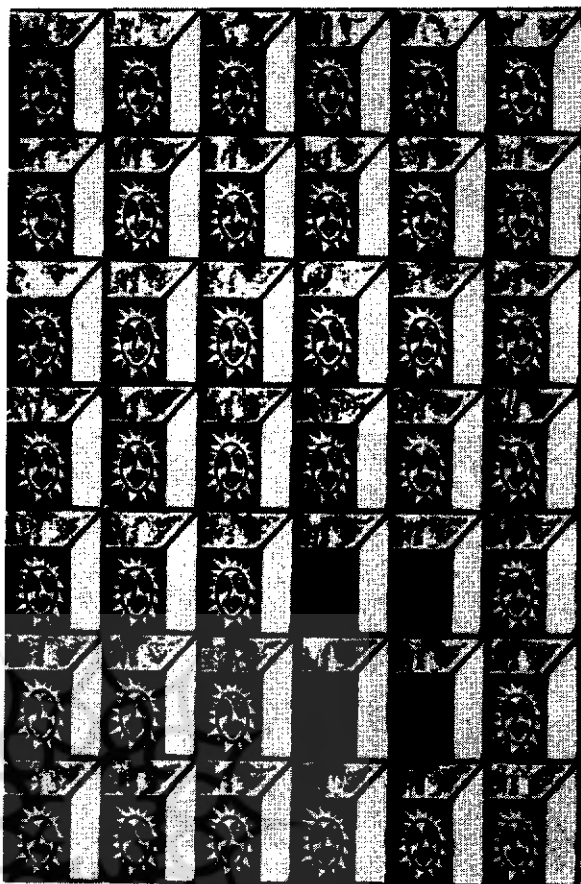
بنابراین «آنتونیو فراسکونی» از جمله هنرمندان نسبتاً نادری است که منحصرأ بر روی چوب کار کرده است (به استثنای چند مورد کاری که در زمینه

لینتوگرافی انجام داده است)، هنرمندی که از همان ابتدای شروع کار، خود را وقف ترجمه حقیقت سرشار دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم و ثروت بی‌پایان تخیلی بی‌همتا به زبان این تکنیک کرده است. هیچ نوع تصویری‌ای وجود ندارد که او توانایی خود را در آن نشان نداده باشد. این گونه است که بخش بزرگی از آثار وی صرف پرتره شده است. همچنین در آثار او می‌توان منظره‌ها، طبیعت بی‌جان، پلان‌های معماری، تشریح موشکافانه و نسبتاً علمی گیاهان و حیوانات را نیز دید که همگی همچون

نگرش‌های گیاهی یا حیوانی می‌باشند که شعر و رویا را به هم می‌پیوندند. با این وجود همانطور که تصاویر بی‌شماری که فراسکونی برای کتابهای بزرگسالان و کودکان کشیده است، نشان می‌دهند. وی این کار را مختص نقاش پرتره یا نقاش تصاویر حیوانات نمی‌داند. حتی گاهی اوقات دیده می‌شود که «فراسکونی» خود را از قیومیت متن رها کرده به اندازه‌ای درون تصویر نوب می‌شود که یک شعر گرافیکی واقعی خلق می‌کند. فهرست کارهای این هنرمند پرکار به اینجا ختم نمی‌شود. از آنجا که چوب به خوبی به بررسیهای موجز و خلاصه تن در می‌دهد، فراسکونی با استفاده از آن به راحتی از مرحله علامت گذر کرده و دست به بیان سمبولیک می‌زند. سمبولیسم او با یک ویژگی کاملاً شخصی ریشه در اعماق تصاویر کهنی دارد که مشترک میان کل بشریت می‌باشد.

تنوع موضوع در آثار فراسکونی به حدی زیاد و باور نکردنی می‌باشد که هر تلاشی برای شمارش آنها بی‌فایده است. و این چیزی است که هر کسی به محض آشنایی با کتابهای که از او به جا مانده است به آن اعتراف می‌کند، کتابهایی در قطع بزرگ و مستطیل شکل که در آن یک نمونه از هر کار چوبی که ساخته است بر اساس نوع ماده آن (material) دسته بندی کرده است. صفحه شامل یک، دو، سه تا نیم دو جین طرح می‌باشد. با دیدن این آلبومها بدون تردید به یاد مجموعه مدلهای اساتید چینی و ژاپنی می‌افتیم. در کتابی که «زیا» (مجموعه حیوانات یک منطقه) (Faune) نامیده می‌شود، یک کشتی نوح کامل دیده می‌شود، از مگس و موش گرفته تا خرس قهوه‌ای و شتر. تمامی مراحل تصویرسازی در این کتاب وجود دارد، از سبک ناتورالیستی گرفته که برای تصاویر پرندگان آوازخوان و پرندگان شکارچی که مناسب کتابچه‌های آموزشی طبیعت می‌باشد، تا استیلیزاسیون (1) (Stylisation)

را از دیگران متمایز می‌سازد این است که او می‌داند چگونه به زبان گراوور حرف بزند.

تابلوهایی با موضوعات مدرن و اسکیس‌های مختلف، «این پرتره‌ها، انسانها و چهره‌ها» تنها مراحل مقدماتی برای خلق یک کمدی انسانی می‌باشند که در آن با استفاده از تعداد زیادی پلان‌های روایتی، برتره‌ها و ترکیب‌های فیگوراتیو بزرگ به بیان حساسات، رنج‌ها لحظه‌های پرشور غزل‌گونه و صحنه‌های دراماتیک، آن هم با کثرتی حیرت‌انگیز، پرداخته شده است.

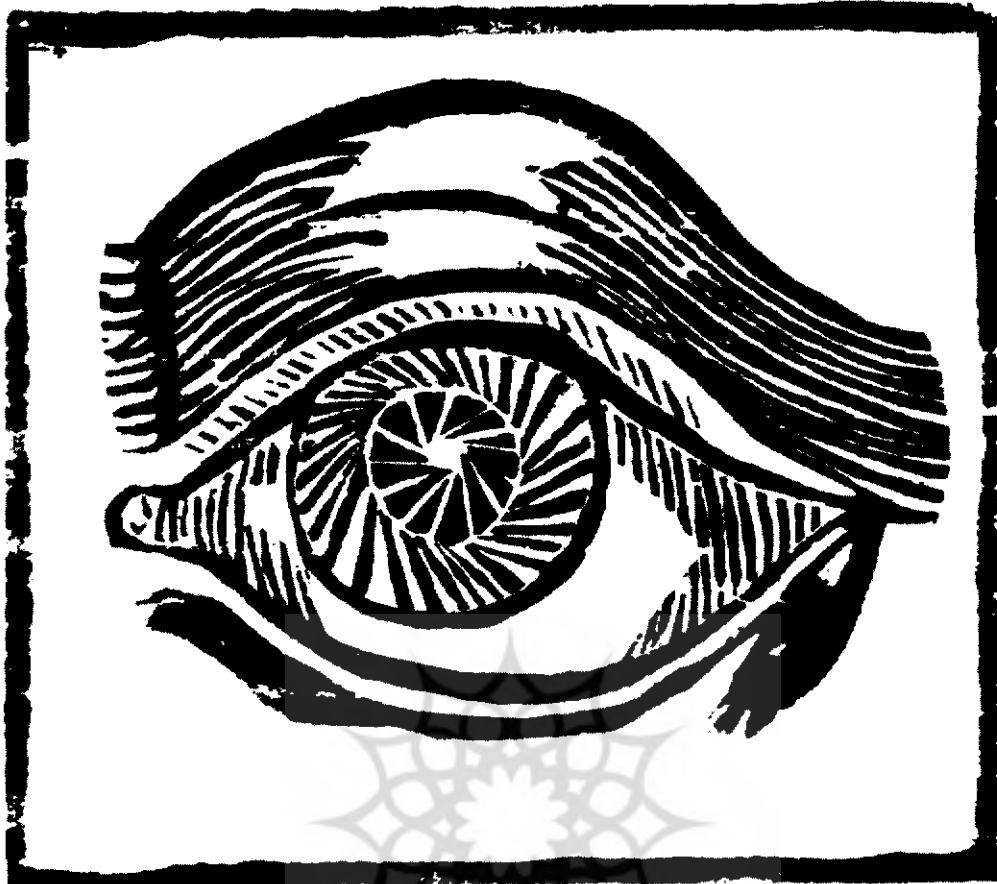
اینجاست که این هنر با تمام قدرت بهت‌آور خود توسط استاد هنرمندی چون «فراسکونی» مورد تأیید قرار می‌گیرد.

در همه کارهای «فراسکونی» از ناشیگریهایی که در سبک خود داشته و تصاویری عامیانه و بدون ظرافت هنری که از این دوره باقی مانده است، تا پیچیده‌ترین تصاویر پست امپرسیونیستی که او خلق کرده است همواره در رنگهای او یک شیوه بیانی وجود داشته است. او حتی موفق شده بود بر روی چوب سختی را که نتیجه تضاد شدید میان سیاه‌ها و سفیدها می‌باشد در یک کلیشه بسیار سخت ایجاد کند. فراسکونی به علت عدم رضایتی که از تکمیل شدن زبان صوری و افزایش دامنه موضوعات خود در گراوور داشت، زمینه‌های کاربردی جدیدتری را در چوب ایجاد کرد.

حیواناتی چون عقاب و شیر که نشان سلحشوری دارند. حیوانات افسانه‌ای قصه‌های شاه پریان و آپوکالیپس (Apocalyps) همچون قهرمانان ازوپ (Esop) و لافوتن (La Fontaine) نشان داده شده‌اند. این یک گرگ آمریکایی است که در حال زوزه کشیدن به ماه است، بعدی یک صفحه مملو از مورچه، زنبور، ملخ، پشه و سنجاک؛ یکی دیگر گاوهای نری را نشان می‌دهد که وسط عرصه مبارزه است.

Le Moby Dick de Melville ماده گرگی را در نزدیکی برج و باروی شهر قرار می‌دهد، یک سگ با یک خرچنگ بازی می‌کند و یک کشیش در حال نمازگذاردن آسمانها را می‌پیماید. بر پشت یک اژدهای شجاع سه سر لم می‌دهد...

در برابر تنوع موضوعی که در «زیا» (Faune) و یا تنوع موضوعی که تحت عنوان «پرتره‌ها، انسانها و چهره‌ها مطرح شده‌اند کار دیگری جز تحسین بیشتر نمی‌توانیم بکنیم. از نظر محتوا تفاوتی میان این آثار فراسکونی و آلبوم کروکی‌های یک نقاش وجود ندارد؛ اتودهایی از حرکت‌ها، برهنه‌ها، صحنه‌هایی از خیابان و غیره. تنها فرق میان این دو در این است که کارهای او همانند کار نقاش با عجله و با یک قلم یا مداد کشیده نشده‌اند بلکه از قبل کنده‌کاری شده‌اند. چرا که در نظر «فراسکونی» گراوور بر روی چوب روشی متفاوت از دیگر شیوه‌های بیانی است. برای او هیچ چیز مثل گراوور روی چوب نیست، و آنچه او

و دانشگاه‌هایی که نمایشگاه‌های شخصی آثار فراسکونی را برگزار می‌کنند، زیاد کرده است. حتی می‌توان گفت که استقبال مردم از این آثار به حدی است که فرصتی برای ارائه نقاشیها و مجسمه‌هایی که به طور معمول در نمایشگاه‌ها به نمایش گذاشته می‌شوند، نمی‌گذارد.

شهرت فراوان و اقبال عمومی که از فراسکونی در زادگاه و سایر مناطق دنیا به عمل آمده است هرگز او را به خلق گروهی آثار هنری‌اش تشویق نکرد. او همچنان هر پلانش را خودش کهنه‌کاری می‌کند و حتی از فشار بازاری هم امتناع نمی‌کند چرا که به نظر او این کار بیش از حد عمومیت یافته است. فراسکونی نیز همانند اساتید خاور دور کاغذی را روی پلانش می‌گذارد و با کف دست یا ابزار کهنه‌کاری فشاری را به میزان دلخواه به آن وارد می‌کند. و بدین ترتیب نمونه‌ای به دست می‌آورد که دارای ویژگی‌های کاملاً شخصی می‌باشد، نمونه‌ای که نه به روش سری و نه به روش تک تک خلق شده است.

کارهای او را در تمام انواع و زمینه‌های مختلف هنرهای تبلیغاتی مدرن می‌توان یافت. امضای او را می‌توان پای آفیش‌ها، کاور دیسکها، جلد مجله‌ها، کارت تبریک‌های نوتل، روکش کتابها دید. در میان کتابهایی که او تصویرسازی کرده است، کتابهای کم‌حجم و کوچکی با ۱۶ صفحه نیز وجود دارد که انتشارات عظیم و بسیار لوکسی با پرداخت مبلغ ناچیز دو هزار دلار به چاپ رسانده‌اند.

و اما از مهمترین کارهای فراسکونی این است که موفق شد افتخارات و استقلال ویژه‌ای که کار خوب در بهترین روزهای قرن پانزدهم و شانزدهم داشته است به آن برگرداند. بدون شک این موفقیت از آن رو به دست نیامده است که وی این توانایی را داشته که هنر خود را در خدمت یک کار عملی یا یک کار انسان دوستانه قرار دهد بلکه برای او از همه چیز مهمتر پلانش‌هایی هستند که اکثراً در قطع‌های بسیار بزرگ ساخته شده‌اند و او آنها را یا به طور جداگانه و یا به طور کامل منتشر می‌ساخته است. طی بیست‌سال گذشته آثار فراسکونی اشتیاق عمومی مردم آمریکا را برای بازدید از گالریهای هنر، موزه‌ها